

Interne Zaken & Oude Doos

Door: Nico van der Hoogt
m.m.v. Bas en Mart

Venlo 'corona' Gesloten

Ook onze geliefde schaakvereniging werd begin dit jaar - een *annus horribilis* - keihard getroffen door dat onooglijke virus, van wie de naam wat mij betreft niet meer genoemd mag worden. Op z'n Voldemorts.

Niet dat dat zoiets echt zal helpen, maar als kleine man moet je ergens beginnen.

En ja, dus ook het schaakleven kreeg (krijgt) een stevige opdonder, wanneer alle schaakactiviteiten worden afgeblazen, uitgesteld en afgelast. Geen schaken meer! De donderdag gedegradeerd tot een kale vijfde dag van de zeven. Externe avonturen; vergeet het maar. Waardoor er een asgrouwe deken fijnstof over ons allen neerdaalde¹ en het sociale leven lamsloeg. De weinige mensen op straat zich met lood in de schoenen leken voort te bewegen en een langgerekt, doorleefd klaaglijk wenen zich als permanente achtergrondmuzak het onmogelijk maakte zich af te sluiten voor deze gitzwarte, apocalyptische doemwereld. Ik zal u een verdere beschrijving daarvan besparen, immers zelf genoegzaam bekend met de vele kwalijke, soms desastreuze gevolgen.

Maar dan, midden in deze diepe duisternis ontwaren de Venlose schakers aan het einde van de tunnel een miniem, wenkend lichtje. Naderbij gekomen blijkt het de onvermoeibare wedstrijdleader van de VSV te wezen. Geert. Tijger. Uiterst behoedzaam, met een muilkapje op van 1,5 meter, weet hij op 2 april het vermaledijde virus een kleine slag toe te brengen. Er kan dan door de verstokte schaker online worden gespeeld via het platform Lichess. Hoera! Hij voorkomt hiermee

¹ "Nou, en?" zullen ze in Wijk aan Zee vragen...

² Ik tracht zo veel mogelijk het heden ten daagse woekerende opblaas Engels te vermijden. Zo vaak te lezen en te

wellicht het op de loer liggende psychische gevaar van het *koude kalkoen* syndroom.² Zoals dat ook voorkomt bij plotsklapse ontwenning van geestverruimende middelen. De gevolgen kunnen niet mals zijn. Een expatiënt schaker beschrijft zijn gruwelijke demon tijdens zo'n vlaag van ontwenning:

"Geen rokade meer, Mattie? Promotie verboden? Twaalf minuten bedenktijd per pot? Altijd zwart? Alleen aangeliend schaken? Ik geef het op, ik geef alles op..."

Daar bleef het niet bij. Op 2 april weet Geert het fysieke schaak weer op te starten. Met het schaken aan twee borden mogen wij weer aantreden tegen tegenstanders opgetrokken uit vlees, botten, bloed & meer. Daartoe werd - eenmalig in de roemruchte historie van de vroeger Koninklijk Erkende - uitgeweken naar het wingewest Tegelen! Als gast - dank, dank, dank - van de TSV mochten we gebruik maken van hun faciliteiten in Huis van de Wijk 'De Glazenap'. Rapidpotten. Geert berichtte er al zelf over. Dan volgt een verdere versoepeling, als onze WL een volgend konijn uit de innovatieve hoge hoed haalt. In augustus start het zogeheten 'Venlo Gesloten' toernooi. Terug in de LimianZ wordt er in formaties van zes weer heus bord geschaakt, waaraan zo'n twintig leden deelnemen. In de topgroep doet niemand minder dan Mart Nabuurs mee. Gedoodverfde favoriet uiteraard.

horen waar Nederlands prima kan. Stoer- en gewichtigdoenerij, aanstelleritis, lijken mij de belangrijkste drijfveren. Mijn dringende advies aan die mensen: *"Let that!"*

Maar, 't ken verkeeren. (Bredero) Die meldt verder:

Ende ghi sult noch raer op uwen gok sien!

De oude volksdichter doelt hierbij op de uiterst verrassende ontknoping van dit toernooi. Slechts toegankelijk voor VSV'rs vanwege dat dekselse virus. Want wat er in de slotronde gebeurde – vanwege het grote belang werd er uitgeweken naar de Maagdenberg – deed het rustieke bouwwerk schud-den op zijn grondvesten.³

De twee titelkandidaten troffen elkaar name-lijk in een alles beslissende slag, te weten voormelde, Elo zware Mart en *goed oud* Bas.⁴ Een der steunpilaren van de VSV. Die laatste had zich terdege op de wedstrijd voorbereid door op het net Marts partijen onder de loep te nemen. Hij nam daarbij een door Mart meermalen gespeelde, specifieke Siciliaan op de korrel. Speelde met voorken-nis dus. En ja, hoezo *privaatheid*?

De alderhoogste tijd de mannen zelf aan het woord te laten.

Wit: Bas van der Grinten (1881)

Zwart: Mart Nabuurs (2309)

Venlo Gesloten, ronde 5, 20-8-2020

Commentaar: Bas cursief, Mart niet, [N.]

Siciliaans, Najdorf

**1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6
5.Pc3 a6 6.Lg5 e6 7.f4 Le7 8.Df3 Dc7**

**9.0-0-0 Pbd7 10.g4 b5 11.Lxf6 Pxf6 12.g5
Pd7 13.f5 Lxg5+ 14.Kb1 Pe5 15.Dh5 De7**

(M.) toen ik een jaar of 10 geleden overwoog om de Najdorf te gaan spelen, was Joep [broer van M., N.] zo vriendelijk om me te wijzen op enkele filmpjes waarin de geheimen van deze opstellingen uit de doeken werden gedaan. Het gaf me in elk geval wat houvast in deze scherpe stellingen, waarin elke foute zet genadeloos afgestraft kan worden. 15... De7 was hierbij de aanbevolen zet die, ondanks dat het later vaak een tempo verliest, zo zijn merites heeft. Deze stelling kreeg ik vrij snel daarna meerdere keren op het bord met telkens een interessante en spannende partij tot gevolg. Dat ik er regelmatig een vol punt aan overhield, werkte ook motiverend. (B.) 15...h6 is een redelijk alternatief, met als mogelijk vervolg 16.Pxe6 Lxe6 17.fxe6 g6 18.exf7+ Dxf7 19.Dh3 0-0 **16.Pxe6 !** (M.) in mijn optiek de zet die de zwarte opstelling het meest op de proef stelt. 16.Tg1 en 16.fxe6 zijn ook mogelijk, waarbij die laatste als licht onnauwkeurig geldt aangezien wit graag het paard ruilt tegen de witveldige loper van zwart ...Lxe6 17.fxe6 g6 18.exf7+ Kxf7 **19.Dh3 !** beter dan de terugtocht naar e2, zo meteen zal blijken waarom **Kg7 20.Pd5 Dd8**

(zie diagram verderop)

³ Ook in Groningen naar 't schijnt, werd verontrust op-gekeken.

⁴ Zie voetnoot 2

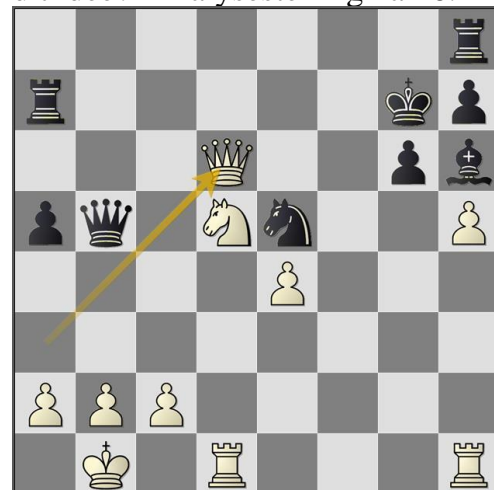

(B.) Een bekende variant van de Najdorf waarvan ik wist dat Mart deze al vaker had gespeeld. Daarom heb ik het vooraf met de computer bekeken. Tot mijn verbazing gaf deze (na 22...Db8) steeds een groot voordeel voor wit aan (ongeveer +2,5). Het blijkt dat zwart zich moeilijk kan verdedigen tegen een meervoudige aanval op g6. Dit was de reden dat ik het aandurfde het zo te spelen. Gelukkig voor mij koos Mart inderdaad weer voor deze variant... **21.Dc3** ! (M) dreigt Pc7 **21...Ta7** (M) om de dreiging Pc7-e6 te pareren en om de toren in een later stadium naar de f-lijn te dirigeren **22.Da3** ! nu de toren ongedekt staat, brengt wit wederom een dreiging in de stelling met Lxb5 **22...Db8** !? (B) Nu dreigde Lxb5. Beter was echter 22...Ta8. De dame staat slecht op b8. **23.h4** (M) nu zwart beziggehouden wordt op de damevleugel, heeft wit even de vrije hand aan de andere kant ...Lh6 **24.h5 a5**

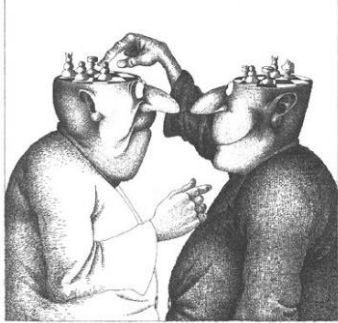

(B) Deze stelling had ik thuis nog op het bord. Op internet waren enkele partijen van Mart te vinden die zo verliepen. De volgende (waarschijnlijk zeer sterke) zet was een suggestie van de computer. De zwarte stelling lijkt hierna niet meer te houden.

(M) De stelling waar het een beetje om draait in deze partij. Het mooie in deze variant (en in enkele andere varianten die uit deze opening kunnen voortkomen) vond ik persoonlijk altijd het computeroordeel menig witspeler zand in de ogen heeft gestrooid. Een snelle blik zegt genoeg: wit is volledig ontwikkeld, heeft een mooi paard op d5 en over de veiligheid van de koning hoeven we het al helemaal niet te hebben. Zwart heeft echter ook zo zijn plannen. Naar mijn mening draaide het in deze varianten doorgaans om het dekken van alle zwakke velden in de stelling. Het paard op e5 fungeert hierbij als een rots in de branding, waarna een verdubbeling van de torens op de f-lijn zwart van tegenspel voorziet. Mochten de zware stukken geruild worden, dan kan de zwarte pionnenmeerderheid op de koningsvleugel een aardig woordje mee gaan spreken. Tot zover de theorie in dit type middenspel. Deze stelling had ik reeds tweemaal eerder op het bord gehad. De eerste keer was in een externe partij tegen – volgens mij toen nog IM – Twan Burg, zelf een erkend Najdorf speler. In deze stelling besloot hij tot het sterk ogende 25.Lxb5, met het idee om na ...Dxb5 26. Dxd6 zonder kloppen binnen te vallen. Een mooi moment voor een kijkersvraag: hoe weerlegt zwart dit idee? Analysestelling na 26.Dxd6:

[(Nico: Ja, wat te spelen? Een uitgelezen moment om Mart en Bas even rust te gunnen en de kleine grijze cellen van de lezers aan het werk te zetten. U heeft 2 minuten bedenktijd de winnende voortzetting te vinden. En nee mensen, weg met die computers! De oplossing vindt u aan het eind van deze rubriek. Dus, tempo a.u.b.!]

“Remise? Haal je maar niks in mijn hoofd!”

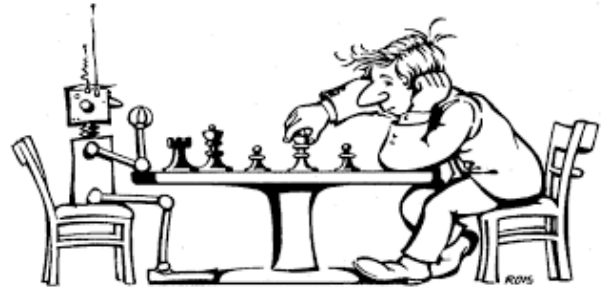
(Verder met Mart.)

Mede dankzij deze overwinning, die een grote stap richting IM-norm betekende, bleef ik optimistisch over de zwarte kansen in deze stelling. Enkele maanden later, we spreken eind 2012, kreeg ik deze stelling voor de tweede maal op het bord. Dit keer was IM Veijo Maki de tegenstander en hij bleek zich goed voorbereid te hebben. Hij wist de druk goed op de ketel te houden op de koningsvleugel en nadat ik me liet verleiden tot enkele verzwakkingen, werd ik vakkundig uitgeteld. Uiteraard heb ik nadien ook die partij geanalyseerd, hierbij het computeroordeel met een korreltje zout nemend. Deze deelde doorgaans toch een flinke plus aan wit uit [N.: Na de volgende zet van wit berekende Stockfish 8, rekendiepte 44 op 10-11-2019 het witte voordeel op + 2.76]

(M.) en ik geloofde in de zwarte plannen, balanceerde je voor mijn gevoel wel op het randje. Ik overwoog uiteraard om in een eerder stadium af te wijken (voor Pxe6, daarna is het allemaal redelijk gedwongen denk ik), maar het leek me leuk mijn analyse van destijds te testen. Bas bleek echter de voorbereiding naar het volgende niveau te hebben getild, met enkele correcte zettenreeksen die

door de toegenomen computerkracht de vinger op de zere plek weten te leggen.

[Nico: Ach Mart, oordeel van schaakcompies, ook maar een mening...]

Tja Nico, da's dan wel mat in 32!

25.Dg3! (M.) wederom de beste zet in de stelling. Ik laat hierbij IM David Vigorito, die in de filmpjes van 2010 zijn toenmalige inzichten deelde, aan het woord, waarbij ik de rol van tolk op me zal nemen: *“de eerste partij met deze stelling ging verder met 25.Le2 en hoewel wit ook hier beter staat, won zwart waardoor Najdorf spelers waarschijnlijk een ‘false sense of optimism’ krijgen.⁵Pas later viel het kwartje en besepte ik hoe erg het gesteld was met de zwarte stelling. Met mijn favoriete Najdorf-variant aan flarden, trok ik de conclusie dat ik dan maar Caro Kann moest gaan spelen en dat heb dan ook maar gedaan.”* Vooral de laatste zin spreekt boekdelen over hoe de beste man de wanhoop nabij moet zijn geweest. Gelukkig is hij inmiddels weer bij zinnen gekomen en heeft hij een boek geschreven over zijn nieuwe inzichten in de Najdorf, zodat mij en anderen eenzelfde lot bespaard kan blijven.

25...b4 (M) een poging het tegenspel van de grond te krijgen. 25...Tf7 was het alternatief maar het was me niet duidelijk wat ik daar ging doen. Ik hoopte wit tot actie te “dwingen”, waarna ik me wellicht los zou kunnen wurmen. Bas liet zich dat geen twee keer zeggen... **26.Pe3 !?** (B.) *Niet slecht, maar sterker was 26.Lh3. Na b.v. 26...Tf7 27.hxg6 hxg6 28.Lf5 staat wit op winst.*

⁵ Voetnoot 2. D.V. krijgt hier eenmalig dispensatie. *For this time only...*

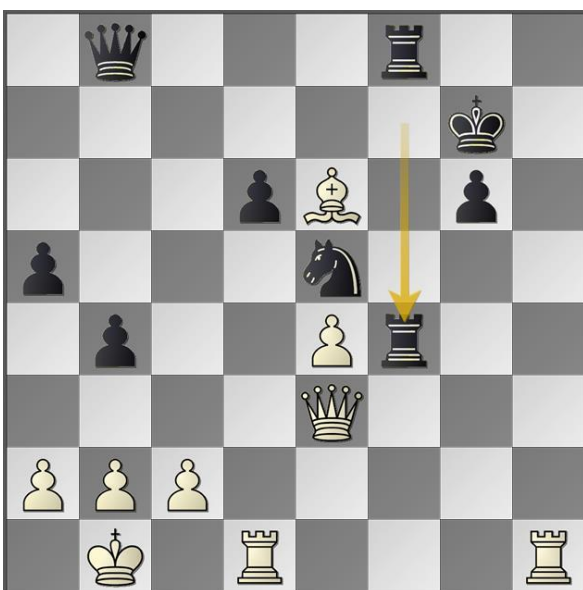
(M.) meteen de druk op g6 opvoeren met hxc6 en Lh3-f5 was een alternatief.

[N.: 26. Lh3, Deep Fritz 13, 25-8-2020: +3.02]

Stelling na 26.Pe3

26...Lxe3 27.Dxe3 Tf7 28.Lh3 Thf8 (B.:!?) (M.:?!). (B.) Met 28...Te8 kon zwart meer weerstand bieden. Na 29.Tdg1 Da7 moet wit dan 30.Dc1! vinden om voordeel te houden.) (M.) 28...Te8 (velden dekken!) lijkt volgens de computer nog relatief oké, aangezien de loper nu de h-lijn blokkeert. Het blijft echter behelpen; waar is bijvoorbeeld het zwarte tegenspel? 29.hxc6 hxc6 30.Le6 Tf4 (B.: zie diagram)

(M.) In de hoop de h-lijn te blokkeren, maar ik kom bedrogen uit! (B.) Nu zou zwart zich

na 31.Dh3? redden. Gelukkig voor wit zit er een fraaie onderbrekingszet in, die beslissend voordeel oplevert. 31.Lf5! (M.) Dit kan de zwarte stelling niet hebben. Niet alleen wint wit een kwaliteit, maar zwart kan vervolgens slechts lijdzaam toezien hoe wit de troepen omsingelt. 31.T8xf5 (B.) Iets beters is er nauwelijks. Op ...Tf3 komt 32.Dh6+ Kf7 33.Dh7+ Kf6 34.Tdg1 32.exf5 Txf5 33.Td5 Dc7 34.Dh6+ Kf6 35.Thd1 Ke6 36.Dh8 Pf7 37.Dh7! (M.) Bas speelt telkens de sterkste zet. Deze tegenaanval zorgt er voor dat zwart niet genoeg vingers heeft om de gaten in de dijk te dichten.

[N.: Mart kruipt hier in de rol van Hansje Brinker, die manmoedig het land redde door 1 vinger in het gat in de dijk te steken.]

Gaten? Ik hou het nu al amper droog!

37... Tf6 38.Tg5! (M.) Krak. De overige zetten kunnen beschouwd worden als afscheid nemen van de partij. En daarmee de variant. 38...Dc4 39.Txc6 Txc6 40.Dxc6+ Ke7 41.Dg1 Pe5 42.Da7+ Ke6 43.Dxa5 Pf3 Da8 Pd2+ 45.Kc1 1-0

(M.) Een sterk staaltje voorbereiding en een uitstekend gespeelde partij van Bas! Natuurlijk niet waar ik vooraf op hoopte, maar ik zie er zeker ook de positieve kant van. In mijn optiek is een interne partij bij uitstek geschikt om de grenzen te verkennen (/verleggen!) en in deze partij is er duidelijk een-tje aangegeven. Het was leuk om de verschillende stellingen na zet 15 op het bord te krijgen, maar het is tijd voor een andere aanpak. Denk dat ik eerlijk kan zeggen dat ik

deze partij geen kans heb gehad. Knap gedaan Bas, complimenten!

En daarmee sluit Mart op sportieve wijze zijn beschouwingen af. De eerste – en hopelijk laatste – gesloten kampioen van de VSV stond daarmee vast. Enige troost voor Mart: ook ik werd - in ronde 4 - slachtoffer van Bas' gedegen voorbereiding. Met mijn Caro Kann à la Short werd ik daardoor vlotjes naar het schavot geleid. Een kopje kleiner ging ik huiswaarts...

Op de jaarvergadering werd de nieuwbakken kampioen door Geert, ditmaal zonder lichtje en muilmasker, op anderhalve meter passend gehuldigd. Een glimmende Gerard ziet toe en dat het goed is.

Foto: studio van der Hoogt
Proficiat!

Oplossing kijkersvraag.

Analysediagram na 26.Dxd6.

Dit onaangekondigde binnentreden van de zwarte veste werd door Mart hardhandig afgestraft. Na 26:Dxb2+! 27.Kxb2 Pc4+ 28.Ka1 Pxd6 blijft wit een stuk achter.

Dat had u toch wel binnen de twee minuten in de gaten?

Degenen die daarin zijn geslaagd, en even eerlijk nu a.u.b., mogen zich vanavond een extra glaasje permitteren. Of een bitterbal, borrelworstje of blokje kaas, u ziet maar.

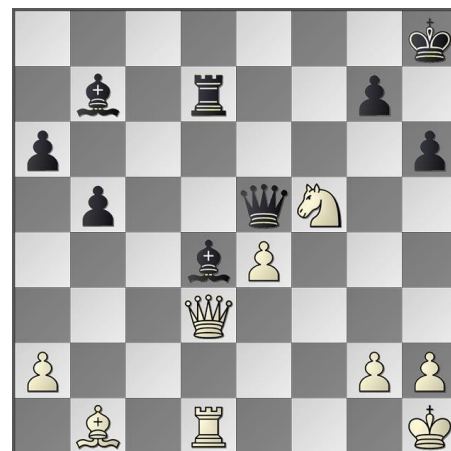
Dat deelname aan een dergelijk evenement niet geheel zonder risico is, bewijst de volgende cart... eh, lachspotprent.

Toegift.

Een schaakpartij kan je verliezen. Dat zal menigeen wel eens zijn overkomen. Met bijpassende teleurstelling, verdriet of, zoals Paul van der Sterren eens verzuchtte na verliespotten tegen wat mindere tegenstanders: *“Walging [...] Schaamte, ontreddering [...] Opgeven in walging, als daad van walging. Walging van jezelf, de tegenstander, de partij, het schaakspel, het leven. T-o-t-a-l-e walging.”*⁶

De ergste verliesvorm is, lijkt me, het opgeven in gewonnen stelling. Het overkwam Ignatz von Popiel tegen Georg Marco, Monaco 1902. Wit speelde **36.Td1** en zwart gaf op. Hoe had hij kunnen winnen?

Effe zoeken, mensen!

Nico, oktober 202

⁶ In: *“Zwart op Wit”*, pag.78, NIC 2011 Alkmaar